

Föreskrifter och anvisningar 5/2012

Beräkningsgrunder för pensionsansvaret i pensionsstiftelser

Dnr
FIVA 3/01.00/2012

Utfärdade
14.6.2012

Gäller från
1.7.2012

FINANSINSPEKTIONEN

telefon 010 831 51

fax 010 831 5328

fornamn.efternamn@finanssivalvonta.fi

www.finansinspektionen.fi

Upplysningar

Institutstillsyn/Arbetspensionsanstalter

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

Finansinspektionen.fi > [Regelverk](#) > [Föreskriftssamling](#) > [Föreskriftssamlingens struktur](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	4
	1.1 Tillämpningsområde	4
2	Regelverk	5
	2.1 Lagstiftning	5
	2.2 Social- och hälsovårdsministeriets beslut	5
	2.3 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter	5
3	Syfte	6
4	Pensionsansvar och beräkningsgrunder	7
	4.1 Beräkning av pensionsansvaret	7
	4.2 Beräkningsgrunder	8
	4.2.1 <i>Beteckningar i beräkningsgrunderna</i>	9
	4.2.2 <i>Pensionsansvar för löpande pensioner (exkl. belastning)</i>	10
	4.2.3 <i>Pensionsansvar för framtida pensioner (exkl. belastning)</i>	10
	4.2.4 <i>Speciella konstanter</i>	11
5	Övergångs- och ikraftträdelse-bestämmelser	13
6	Upphävda föreskrifter och anvisningar	14
7	Ändringshistorik	15

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande företag under tillsyn enligt lagen om Finansinspektionen:

- A-pensionsstiftelser enligt 2 § 1 punkten i lagen om pensionsstiftelser
- A-avdelningar i AB-pensionsstiftelser enligt 2 § 3 punkten i lagen om pensionsstiftelser.

Föreskrifterna och anvisningarna tillämpas inte på sådana pensionsstiftelser eller avdelningar i pensionsstiftelser som tillhandahåller frivilliga tilläggsförmåner enligt lagen om premiebaserade tilläggs-pensionsarrangemang vid pensionsstiftelser och pensionskassor (173/2009).

2 Regelverk

2.1 Lagstiftning

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande lagar och förordningar:

- lagen om pensionsstiftelser (1774/1995)
- social- och hälsovårdsministeriets förordning om den maximiräntesats som ska användas vid beräkning av pensionskassors ansvarsskulder och pensionsstiftelsers pensionsansvar (415/2006).

2.2 Social- och hälsovårdsministeriets beslut

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande beslut:

- allmänna beräkningsgrunder för försäkringar enligt lagen om pension för arbetstagare (STM/3400/2007), på finska.

2.3 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- 43 § 3 mom. och 44 § 4 mom. i lagen om pensionsstiftelser.
- Ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 10 § i lagen om pensionsstiftelser (98/2016) (*Given 11.10.2016, gäller från 31.12.2016*)

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter och anvisningar är att
- säkerställa att pensionsstiftelsernas beräkningsgrunder för pensionsansvaret garanterar verksamhetskretsens, fribrevsinnehavarnas och pensionstagarnas förmåner
 - säkerställa att de variabler som ligger till grund för beräkning av pensionsansvaret, dvs. antaganden om dödsfall, förväntad livslängd och arbetsförmåga, och ekonomiska antaganden har valts med iakttagande av försiktighet.

4 Pensionsansvar och beräkningsgrunder

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter bygger på följande bestämmelser:

- 43 § 3 mom. och 44 § 4 mom. i lagen om pensionsstiftelser.

I 43 § 3 mom. i lagen om pensionsstiftelser föreskrivs om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om beräkningen av pensionsansvaret för löpande pensioner, pensionsansvaret för framtida pensioner och indexförhöjningsansvaret. I 44 § 4 mom. i lagen om pensionsstiftelser föreskrivs om Finansinspektionens befogenheter att meddela föreskrifter om innehållet i beräkningsgrunderna för pensionsansvaret, om skyldigheten att tillämpa betryggande och försiktiga beräkningsgrunder och om valet av variabler och antaganden till grund för beräkning av pensionsansvaret.

4.1 Beräkning av pensionsansvaret

FÖRESKRIFT (styckena 2–12)

- (2) Pensionsansvaret ska enligt beräkningsgrunderna för pensionsstiftelser beräknas på de personer som skulle inneha en andel i pensionsstiftelsens tillgångar om stiftelsen upplöstes vid beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret för en person ska alltid vara minst lika stor som det beräknade pensionsansvaret för fribrevsrätten vid beräkningstidpunkten. Andra avgångar utöver pensionsfall eller dödsfall får inte räknas med i pensionsansvaret.
- (3) Pensionsansvaret för löpande pensioner ska beräknas på de personer för vilka pensionsfallet har inträffat före beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret motsvarar kapitalvärdet av framtida pensionsutbetalningar efter försäkringsmatematisk diskontering till beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret för arbetslöshetspensioner beräknas på samma sätt som pensionsansvaret för tidsbegränsade ålderspensioner.
- (4) Pensionsansvaret för framtida pensioner ska beräknas på de personer för vilka pensionsfall inte har inträffat före beräkningstidpunkten. Pensionsansvaret motsvarar kapitalvärdet av fram till beräkningstidpunkten intjänade framtida pensioner och begravningsbidrag, efter försäkringsmatematisk diskontering till beräkningstidpunkten.
- (5) För anställda arbetstagare som uppnått pensionsåldern ska pensionsansvaret för framtida pensioner beräknas med antagandet att ålderspensionen börjar löpa genast.

- (6) Kapitalvärdena av förmånshöjningar som enligt beslut kommer att beviljas året efter beräkningstidpunkten ska räknas med i pensionsansvaret för löpande och framtida pensioner.
- (7) Om pensionsstiftelsen räknar in en avsättning (indexförhöjningsansvar) enligt 43 § 2 mom. i lagen om pensionsstiftelser i sitt pensionsansvar för framtida förmånshöjningar, ska metoden för ökning och minskning av avsättningen framgå av beräkningsgrunderna. Medräkningsbara i framtida förmånshöjningar är ökning i pensionsansvaret till följd av både indexvillkoret och en ökning av den pensionsgrundande lönen.
- (8) För indexförhöjningsansvaret ska en övre gräns fastställas i beräkningsgrunderna. Den stiftelsespecifika övre gränsen ska fastställas med hänsyn till indexvillkoret i pensionsstiftelsens stadgar, den framtida beräknade avkastningen på tillgångarna, försäkringsbeståndets sammansättning och en beräkningsränta som är betryggande på lång sikt.
- (9) För att en stiftelsespecifik övre gräns ska kunna fastställas för pensionsstiftelsen måste dess stadgar innehålla en ovillkorlig bestämmelse om den årliga indexförhöjningsnivån. Den framtida beräknade avkastningen på pensionsstiftelsens tillgångar ska basera sig på den rådande placeringsallokeringen vid beräkningstidpunkten och den beräknade långsiktiga avkastningen för olika tillgångsslag.
- (10) Om ingen stiftelsespecifik övre gräns för indexförhöjningsansvaret fastställs, får avsättningen motsvara högst 8 % av det sammanlagda pensionsansvaret för löpande och framtida pensioner.
- (11) Om exakta värden för de fribrev som påverkar förmånsbeloppet inte finns att tillgå, ska det i pensionsstiftelsens beräkningsgrunder fastställas hur fribreven beräknas.
- (12) Om pensionsansvaret (rapporterna VL061 och VL062) beräknas med hjälp av uppskattningsformler för redovisning i bokslutet, ska uppskattningsmetoden framgå av beräkningsgrunderna.

4.2 Beräkningsgrunder

- (13) Den högsta tillåtna beräkningsräntan fastställs i social- och hälsovårdsministeriets förordning om den maximiräntesats som ska användas vid beräkning av pensionsstiftelsers pensionsansvar.

FÖRESKRIFT (styckena 14–18)

- (14) Pensionsstiftelsen ska tillämpa beräkningsgrunder enligt denna föreskrift. För att garantera jämförbarhet mellan olika år bör pensionsstiftelsen inte utan grundad anledning frånga den beräkningsmetodik som en gång valts.
- (15) Pensionsstiftelsens pensionsansvar ska beräknas på de försäkringstekniska storheter som ingår i de allmänna beräkningsgrunderna för försäkringar enligt lagen om pension för arbetstagare som social- och hälsovårdsministeriet den 28 november 2007 fastställt för pensionsförsäkringsbolag (STM/3400/2007) inklusive senare ändringar.

- (16) Pensionsstiftelsen ska tillämpa beräkningsgrunderna enligt avsnitt 4.2.1–4.2.4. Konstanter eller formler som avviker från beräkningsgrunderna ska dock användas om pensionsstiftelsens stadgar, försäkringsbestånd eller andra orsaker kräver.
- (17) Pensionsstiftelsen ska meddela Finansinspektionen om tillämpningen av beräkningsgrunderna enligt avsnitt 4.2.1–4.2.4 eller lämna in eventuella avvikande beräkningsgrunder, inklusive ändringar till dem, till Finansinspektionen före den tidpunkt då beräkningsgrunderna tillämpas för första gången.
- (18) Om beräkningsgrunderna innehåller sådana koefficienter vars värden fastställs separat av pensionsstiftelsens styrelse, ska de fastställda värdena lämnas in till Finansinspektionen före den tidpunkt då de tillämpas för första gången.

4.2.1 Beteckningar i beräkningsgrunderna

FÖRESKRIFT (stycke 19)

- (19)
x	= den försäkrades ålder på födelsedagen år v
w	= pensionsålder enligt pensionsstiftelsens stadgar
u	= skillnad mellan år för arbetsförmågens inträde och födelseår
E	= 1.1. $v+1$ pension som ska betalas ut av pensionsstiftelsen
E^L	= belopp med vilket pensionsstiftelsens pension kommer att minska på grund av annan förmån som börjar löpa senare
wL	= ålder från vilken pensionsstiftelsens pension kommer att minska på grund av annan förmån som börjar löpa senare
E^{TK}	= icke intjänad del av invalidpension enligt pensionsstiftelsens stadgar
E^A	= fram till beräkningstidpunkten intjänad pension från pensionsstiftelsen
E^{AL}	= fram till beräkningstidpunkten intjänad del av förmån E^L
E^{AP}	= fram till beräkningstidpunkten intjänad familjepension från pensionsstiftelsen
E^P	= 1.1. $v+1$ familjepension från pensionsstiftelsen beräknad med antagandet att den efterlevande maken och två barn är förmånstagare
z	= $\max\{x + \frac{1}{2}, w\}$
zL	= $\max\{x + \frac{1}{2}, wL\}$
H^A	= fram till beräkningstidpunkten intjänat begravningsbidrag
y	= den efterlevande makens ålder på födelsedagen år v

- T_1 = antal hela år som återstår till slutåldern för det yngsta barnets barnpension på födelsedagen år v
- T_2 = antal hela år som återstår till slutåldern för det näst yngsta barnets barnpension på födelsedagen år v

Koefficienterna C_0 , C_1 och C_2 utgör delningskoefficienter för tilläggsfamiljepension som är beroende av antalet förmånstagare, pensionsstiftelsens stadgar och ikraftträdelsebestämmelserna för ArPL.

4.2.2 Pensionsansvar för löpande pensioner (exkl. belastning)

FÖRESKRIFT (styckena 20–24)

Pensionsansvaret för löpande pensioner beräknas för räkenskapsåret per 31.12 per förmånstagare och efter pensionsslag enligt följande:

Ålderspension

$$(20) \quad V_v^A(E) = \begin{cases} E \cdot \bar{a}_{x+\frac{1}{2}} - \sum_i E^{Li} \cdot \frac{\bar{N}_{wLi}}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när den försäkrade lyfter ålderspension 1.1. } v+1 \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Invalidpension

$$(21) \quad V_v^A(S) = E \cdot \bar{a}_{(u)+(x+\frac{1}{2}-u):w}^{\bar{ii}}, \text{ kända pensionsfall}$$

$$(22) \quad V_v^A(S) = E^{TK} \cdot \left(\bar{A}_{x:w}(S) - \frac{1}{1+b_1} \cdot \bar{A}_{x+1:w}(S) \right), \text{ okända pensionsfall}$$

Arbetslöshetspension

$$(23) \quad V_v^A(T) = \begin{cases} E \cdot \frac{\bar{N}_{x+\frac{1}{2}} - \bar{N}_w}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när } x < w \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Familjepension

$$(24) \quad V_v^A(P) = E^P \left[C_0 \bar{a}_{y+\frac{1}{2}} + C_1 \bar{a}_{\lceil T_1 - \frac{1}{2} \rceil} + C_2 \bar{a}_{\lceil T_2 - \frac{1}{2} \rceil} \right]$$

4.2.3 Pensionsansvar för framtida pensioner (exkl. belastning)

FÖRESKRIFT (styckena 25–29)

Pensionsansvaret för framtida pensioner beräknas för räkenskapsåret per 31.12 per försäkrad och efter pensionsslag enligt följande:

Ålderspension

$$(25) \quad V_v^V(E) = \begin{cases} E^A \cdot \frac{\bar{N}_z}{D_{x+\frac{1}{2}}} - \sum E^{AL_i} \cdot \frac{\bar{N}_{zL_i}}{D_{x+\frac{1}{2}}}, & \text{när den försäkrade inte lyfter ålderspension 1.1.v+1} \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

Invalidering

$$(26) \quad V_v^V(S) = E^A \cdot \bar{A}_{x+\frac{1}{2};w}(S)$$

Arbetslöshetspension

$$(27) \quad V_v^V(T) = 0$$

Familjepension

$$(28) \quad V_v^V(P) = E^{AP} \bar{A}_{x+\frac{1}{2}}(P)$$

Begravningsbidrag

$$(29) \quad V_v^V(K) = H^A(1 - \delta \bar{a}_{x+\frac{1}{2}})$$

4.2.4 Speciella konstanter

FÖRESKRIFT (stycke 30)

(30) När pensionsansvaret beräknas ska följande värden av de speciella konstanterna enligt de allmänna beräkningsgrunderna användas.

Dödlighet:

- ålderspension, arbetslöshetspension och löpande familjepension

$$b_2 = \begin{cases} 5, & \text{när } v - x < 1930 \\ 3, & \text{när } 1930 \leq v - x < 1940 \\ 2, & \text{när } 1940 \leq v - x < 1950 \\ 0, & \text{när } 1950 \leq v - x < 1960 \\ -2, & \text{när } 1960 \leq v - x < 1970 \\ -3, & \text{när } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -5, & \text{när } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -7, & \text{när } 1990 \leq v - x < 2000 \\ -8, & \text{när } 2000 \leq v - x < 2010 \\ -10, & \text{när } 2010 \leq v - x < 2020 \end{cases}$$

$$- \text{ framtid familjepension och begravningsbidrag} \quad b_2 = \begin{cases} 8, \text{ när } v - x < 1930 \\ 6, \text{ när } 1930 \leq v - x < 1940 \\ 5, \text{ när } 1940 \leq v - x < 1950 \\ 3, \text{ när } 1950 \leq v - x < 1960 \\ 1, \text{ när } 1960 \leq v - x < 1970 \\ 0, \text{ när } 1970 \leq v - x < 1980 \\ -2, \text{ när } 1980 \leq v - x < 1990 \\ -4, \text{ när } 1990 \leq v - x < 2000 \\ -5, \text{ när } 2000 \leq v - x < 2010 \\ -7, \text{ när } 2010 \leq v - x < 2020 \end{cases}$$

där $v - x$ anger arbetstagarens födelseår.

Vid beräkningen av familjepensionens kapitalvärdeskoefficient räknas de storheter som ansluter sig till förmånslåtarens kön genom att använda den dödlighet som motsvarar förmånslåtarens kön, medan storheterna i anslutning till förmånstagarens kön beräknas genom att använda den dödlighet som motsvarar förmånstagarens kön.

Arbetsoförmåga:

$$\begin{aligned} - \text{ kapitalvärde av löpande pension} & \quad b_3 = 1 \\ & \quad b_4 = 1 \\ & \quad b_5 = 1 \\ & \quad b_6 = 1 \\ & \quad b_7 = 1 \\ & \quad b_8 = 1 \\ - \text{ engångspremie för framtida pension} & \quad b_3 = 1 \\ & \quad b_4 = 1 \\ & \quad b_5 = 1 \\ & \quad b_6 = 1 \\ & \quad b_7 = 1 \\ & \quad b_8 = 1 \end{aligned}$$

$$\text{Förskjutningar i penningvärdet} \quad b_{15} = 0$$

Belastningen motsvarar 5 % av pensionsansvaret till bruttobelopp.

(Given 11.10.2016, gäller från 31.12.2016)

5 Övergångs- och ikraftträdelsebestämmelser

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela närmare föreskrifter om utökningen och användningen av indexförhöjningsansvar grundar sig på ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av 10 § i lagen om pensionsstiftelser (98/2016). Enligt 44 § 4 mom. lagen om pensionsstiftelser ges Finansinspektionen befogenheter att meddela närmare föreskrifter om innehållet i de grunder som används vid beräkning av pensionsansvaret.

FÖRESKRIFT (styckena 2-4)

- (2) Då indexförhöjningsansvar tillämpas för att täcka en ökning av pensionsansvaret till följd av förändringar i de lägsta ålderspensionsåldrarna som föreskrivs i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (69/2016) (pensionsreformen), ska Finansinspektionen underrättas om hur mycket pensionsansvaret ökar som en följd av de aktuella förändringarna samt hur mycket som pensionsstiftelsen utökar och upplöser indexförhöjningsansvaret för att täcka ökningen av det aktuella pensionsansvaret.
- (3) Om den övre gränsen för indexförhöjningsansvaret höjs med anledning av en ökning av pensionsansvaret till följd av förändringar i de lägsta ålderspensionsåldrarna 31.12.2016, ska den övre gränsen utan förhöjning och med förhöjning framgå av beräkningsgrunderna eller motiveringarna till dem. Då indexförhöjningsansvaret har använts för att täcka pensionsansvaret, ska den övre gränsen återställas till sin tidigare nivå.
- (4) Indexförhöjningsansvar kan också användas för att täcka en ökning av pensionsansvaret som uppstår då den minskning av pensionen enligt lagen om pension för arbetstagare (förtidsminskning) som avses i 8 § 4 mom. i lagen om införande av lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare (71/2016) antingen helt eller delvis kompenseras.

(Given 11.10.2016, träder i kraft 31.12.2016)

6 Upphävda föreskrifter och anvisningar

När dessa föreskrifter och anvisningar träder i kraft upphävs följande föreskrifter som meddelats av Finansinspektionen:

- Försäkringsinspektionens föreskrift av den 13 september 2006 om försäkringstekniska beräkningar och deras beräkningsgrunder för pensionsstiftelser enligt lagen om pensionsstiftelser som tillhandahåller tilläggspensioner (dnr 6/002/2006).

7 Ändringshistorik

Dessa föreskrifter och anvisningar har efter att de trätt i kraft ändrats enligt följande:

Givet 11.10.2016, gäller från 31.12.2016

- *föreskrifterna och anvisningarna har ändrats med anledning av ändringarna i dödlighetsgrunden i ArPL i avsnitt 4.2.4.*

Till föreskrifterna och anvisningarna har fogats övergångs- och ikraftträdelsebestämmelser om tillämpande av indexförhöjningsansvar i samband med pensionsreformen.